

На основу члана 31. Закона о обновљивим изворима енергије (Службени гласник Републике Српске, број 16/22), члана 28. став 1. Закона о енергетици (Службени гласник Републике Српске, број 49/09) и члана 33. став 1. тачка в) Пословника о раду Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске (Службени гласник Републике Српске, број 59/10), уз сагласност Владе Републике Српске, Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске, на 42. редовној сједници, одржаној 7. јула 2022. године, у Требињу, утврдила је

НАЦРТ ОДЛУКЕ

о висини гарантованих откупних цијена и премија за електричну енергију произведену из обновљивих извора

I

Овом одлуком утврђују се гарантоване откупне цијене и премије за електричну енергију произведену у малим постројењима која користе обновљиве изворе енергије у складу са Законом о обновљивим изворима енергије и Правилником о подстицању производње електричне енергије из обновљивих извора.

II

1) Гарантоване откупне цијене за електричну енергију произведену у малим постројењима која користе обновљиве изворе енергије за која се остварује право на подстицај износе:

Тип електране према врсти извора енергије и инсталисаној снази	Продаја у обавезном откупу по гарантованим откупним цијенама (KM/kWh)
Хидроелектране до укључиво 150 kW	0,1831
Вјетроелектране до укључиво 150 kW	0,1946
Соларне електране са фотонапонским ћелијама	
• Соларне електране на објектима до укључиво 50 kW	0,2280
• Соларне електране на објектима од 50 до укључиво 500 kW	0,2019
• Соларне електране на земљи до укључиво 150 kW	0,2080
Биомаса	
• Биомаса до укључиво 50 kW	0,3825
• Биомаса од 50 kW до укључиво 500 kW	0,2777
Биогас	
• Биогас до 50 kW	0,4073

• Биогас од 50 kW до укључиво 500 kW	0,3264
• Биогас из постројења за третман отпадних вода и депонијски гас до укључиво 50 kW	0,2526
• Биогас из постројења за третман отпадних вода и депонијски гас од 50 до укључиво 500 kW	0,1635

2) Цијене из подтачке 1) ове тачке не садрже порез на додату вриједност.

III

Гарантоване откупне цијене утврђене овом одлуком примјењују се код откупа електричне енергије из обновљивих извора од произвођача у малим постројењима који остваре право на обавезан откуп електричне енергије по гарантованим откупним цијенама.

IV

Гарантована откупна цијена коју оствари произвођач за електричну енергију произведену у малом постројењу је непромјенљива у периоду трајања права на подстицај и коригује се само у случају прописаном чланом 31. став 9. Закона.

V

Премије за електричну енергију утрошену за властите потребе и електричну енергију продату на тржишту су промјенљиве и утврђују се као разлика између гарантоване откупне цијене која је на снази у моменту закључења првог уговора о подстицају са Оператором система подстицаја и референтне тржишне цијене коју посебном одлуком утврђује Регулаторна комисија у складу са чланом 31. став 5. Закона.

VI

Гарантоване откупне цијене из тачке II подтачка 1) ове одлуке преиспитују се и усклађују на начин и у роковима прописаним одредбама Закона о обновљивим изворима енергије и Правилника о подстицању производње електричне енергије из обновљивих извора.

VII

Почетком примјене ове одлуке престаје да важи Одлука о висини гарантованих откупних цијена и премија за електричну енергију произведену из обновљивих извора или у ефикасној когенерацији (Службени гласник Републике Српске, број 28/22).

VIII

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Службеном гласнику Републике Српске, а примјењиваће се од 1. јануара 2023. године.

Образложење

Одредбом члана 28. став 1. Закона о енергетици прописано је да систем подстицања обновљивих извора енергије доноси Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске (у даљем тексту: Регулаторна комисија), уз сагласност Владе Републике Српске, а одредбом члана 31. став 1. Закона о обновљивим изворима (у даљем

тексту: Закон) да висину гарантоване откупне цијене и премије утврђује Регулаторна комисија уз сагласност Владе Републике Српске.

На основу напријед наведеног, Регулаторна комисија је, на 42. редовној сједници, одржаној 7. јула 2022. године, утврдила Нацрт Одлуке о висини гарантованих откупних цијена и премија за електричну енергију произведену из обновљивих извора (у даљем тексту: Нацрт одлуке).

На истој редовној сједници Регулаторна комисије је донијела и Закључак број 01-409-1/22/P-42-233 о одржавању опште расправе о Нацрту Одлуке, у Требињу, у просторијама Регулаторне комисије, улица Краљице Јелене Анжујске 7, дана 15. јула 2022. године, са почетком у 9,00 часова.

Закључком је утврђено и да Регулаторна комисија објављује обавјештење за јавност о мјесту и термину одржавања опште расправе у једном писаном медију, на интернет страници и огласној табли Регулаторне комисије, те позива заинтересована лица да учествују на расправи и/или доставе своје коментаре у писаној форми најкасније до 18. јула 2022. године, на начин прописан у обавјештењу за јавност. Обавјештење за јавност је објављено у дневним новинама Глас Српске.

Законом о енергетици прописано је да електроенергетску политику води Влада Републике Српске, а том политиком се, између осталог, обезбјеђују могућности коришћења различитих примарних извора енергије, употреба обновљивих извора за производњу енергије и брига за ефикасно коришћење енергије.

Методологија обрачуна гарантованих откупних цијена на основу које су утврђене цијене у овој одлуци прописана је Правилником о подстицању, а заснива се на законодавству Републике Српске и анализи домаћих услова и специфичностима (БДП, број становника, цијена електричне енергије из конвенционалних извора, каматне стопе, технолошка развијеност, енергетски потенцијал, итд.), те на општеприхваћеним међународним стандардима и позитивним искуствима других држава, као и директивама Европског парламента из области енергетике и заштите околине.

Гарантоване откупне цијене у овом нацрту утврђене су за мала постројења која производе електричну енергију из обновљивих извора, а која, у складу са подјелом из члана 31. став 7. Закона, имају право на подстицај. Ниво гарантованих откупних цијена које су утврђене овим нацртом заснован на бази података о инвестицијама и трошковима за постројења која производе електричну енергију из обновљивих извора, а који су били доступни за поједине изворе енергије, како у "Стратегији развоја енергетике Републике Српске" (у даљем тексту: Стратегија), тако и у расположивим студијама о обновљивим изворима енергије других земаља које су већ одмакле у развоју система подстицања. Код дефинисања улазних параметара приоритет је, прије свега, дат подацима који су били доступни у Стратегији као и "Студији развоја енергетског сектора Босне и Херцеговине". С обзиром да Стратегија не садржи податке о свим параметрима релевантним за поједине обновљиве изворе енергије, коришћена су и искуства и доступни подаци у земљама из окружења. Када су у питању параметри, а прије свега тренд промјена, коришћени су подаци које објављује Међународна агенција за обновљиве изворе енергије ИРЕНА (Интернатионал Реневабле Енергу Агенцу) у публикацијама на својој интернет страници (студија из јуна 2012. године "Renewable energy technologies, cost analysis series: Solar Photovoltaics", "Renewable energy technologies, cost analysis series: Biomass for power generation", студија из јануара 2015. године "Renewable power generation costs in 2014" и студија из јуна 2016. године "The power to change: Solar and Wind cost reduction potential to 2025" студија из јуна 2021. године "Renewable power generation cost in 2020"), те информације које су доступне на берзи соларних

модула (www.pvchange.com). У овим публикацијама, за већину технологија, које користе обновљиве изворе енергије, објављује се анализа кретања трошкова инсталисања, трошкова рада и одржавања и фактора капацитета, како у претходном периоду тако и прогноза за наредни период.

Методологија израчунавања гарантованих откупних цијена и премија, заснива се на обрачуна укупних годишњих трошкова типичних производних постројења која користе обновљиве изворе енергије, користећи ануитетни метод вредновања инвестиција, при чему је овај обрачун заснован на унапријед дефинисаним техничким и економским параметрима.

Економски параметри на којима се заснива обрачун гарантованих откупних цијена су: цијена капитала (%), период поврата улагања (година), инвестициони трошкови (KM/kW_{el}), трошкови рада и одржавања (KM/kW_{el}), трошкови горива (KM/kWh_{el}) и приход од топлоте.

Технички параметри на којима се заснива израчунавање гарантованих откупних цијена су инсталисана снага (MW_{el}) и годишњи сати рада (h/god) типичног производног објекта.

Гарантоване откупне цијене из Нацрта, засноване су на двије економске претпоставке, које су исте за сва производна постројења без обзира на врсту извора енергије, а то су:

- цијена капитала, као пондерисана просјечна стопа поврата на властита и позајмљена средства од 6,3% и
- период поврата улагања (година) од 15 година.

Цијена капитала и период поврата уложених средстава одређују висину ануитетног фактора (10,5%) којим се укупна инвестиција своди на годишњи износ ануитета уважавајући поврат на уложени властити и позајмљени капитал.

Пондерисана стопа поврата утврђена је са стопом поврата на властита средства у износу од 13,5%. Стопа поврата на позајмљена средства утврђена је у износу од 4,5% на бази увида у извјештај Централне банке Босне и Херцеговине о кретању каматних стопа на дугорочне кредите.

Структура властитих и позајмљених средстава утврђена је у односу 20%:80%, што је у коначном обрачуна дало пондерисану цијену капитала од 6,3%.

Период отплате уложених средстава утврђен је за период од 15 година колико је Законом и Правилником о подстицању прописано и трајање обавезног откупа по гарантованој откупној цијени. Регулаторна комисија је код утврђивања овог параметра узела у обзир чињеницу да гарантоване откупне цијене треба да привуку нове инвестиције како би се у коначном омогућило остварење производње планираних количина електричне енергије из обновљивих извора, водећи рачуна о нивоу развијености, а прије свега социјалној прихватљивости система подстицања у Републици Српској.

Осим заједничких економских претпоставки, унапријед су дефинисани технички и економски параметри који су карактеристични за сваку технологију у зависности од врсте енергетског извора, водећи рачуна да се подстакне инвестирање у најјекономичнија нова постројења, односно постројења која користе најефикаснију расположиву технологију и на најисплативијим локацијама како би се постигао разуман однос између користи од подстицања обновљивих извора енергије и трошкова за друштво у цјелини.

Трошак горива (T_{gorivo}), као варијабилни трошак је карактеристичан код производних постројења која користе биомасу. Гарантоване откупне цијене у одлуци засноване су на цијени биомасе од 3 €/GJ за производњу електричне енергије у постројењима која као гориво користе чврсту биомасу (пољопривредне, индустријске и шумске остатке).

Типично производно постројење у зависности од извора енергије	Снага типичног постројења kW	Сати рада h/god	Специфична инвестиција €/kW _{el}	Трошкови рада и одржавања €/kW _{el}
Хидроелектране до укључиво 150 kW	100	4.200	2.468	134,16
Вјетроелектране до укључиво 150 kW	100	2.540	1.560	88,94
Соларне електране на објектима до укључиво 50 kW	50	1.370	1.050	49,49
Соларне електране на објектима од 50 до укључиво 500 kW	250	1.370	1.034	32,84
Соларне електране на земљи до укључиво 150 kW	100	1.370	926	48,51
Биомаса до укључиво 50 kW	50	6.800	3.960	683,89
Биомаса од 50 kW до укључиво 500 kW	250	6.800	3.740	342,37
Биогас - гас до 50 kW	50	6.800	5.520	613,42
Биогас - гас од 50 kW до укључиво 500 kW	250	6.800	5.280	357,50
Биогас из постројења за третман отпадних вода и депонијски гас до укључиво 50 kW	50	6.000	2.520	510,22
Биогас из постројења за третман отпадних вода и депонијски гас од 50 до укључиво 500 kW	250	6.000	2.340	256,04

Параметри приказани у горњој табели, на основу којих су утврђене гарантоване откупне цијене из тачке II ове одлуке, резултат су усаглашавања параметара из Одлуке о висини гарантованих откупних цијена и премија за електричну енергију произведену из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији (Службени гласник Републике Српске, број 28/22) која је почела да се примјењује 30. јуна 2022. године, са Законом, а у погледу врсте обновљивог извора енергије и инсталисане снаге малих производних постројења која имају право на подстицај у облику обавезног откупа или премије за продају на тржишту или потрошњу за властите потребе.

Тржишна референтна цијена, која се користи код обрачуна промјенљиве премије за произвођаче који су остварили право на премију за електричну енергију продату купцима на отвореном тржишту или утрошену за властите потребе, обрачунава се као просјечна остварена veleпродајна цијена остварена у претходном кварталу у Босни и Херцеговини и/или на двије берзе у земљама у окружењу, у складу са одредбама члана 31. став 5. Закона. Тржишну референтну цијену утврђује Регулаторна комисија посебном одлуком до 10. у мјесецу за претходни квартал. Оператор система подстицаја премије, које се утврђују као разлика између гарантоване откупне цијене која је на снази у моменту закључења првог уговора о подстицају и референтне тржишне цијене, редовно усклађује са одлуком о висини тржишне референтне цијене коју утврди и објави Регулаторна комисија.

Цијене утврђене овом одлуком примјењиваће се приликом закључења уговора са произвођачима који остваре право на подстицај почев од 1. јануар 2023. године, те у

том смислу престаје да важи Одлука о висини гарантованих откупних цијена и премија за електричну енергију произведену из обновљивих извора или у ефикасној когенерацији (Службени гласник Републике Српске, број 28/22).

Гарантована откупна цијена за произвођаче који су већ остварили право на подстицај обавезног откупа по гарантованој откупној цијени и закључили уговор о обавезном откупу са Оператором система подстицаја у периоду примјене Одлуке о висини гарантованих откупних цијена и премија за електричну енергију произведену из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији (Службени гласник Републике Српске, број 128/11, 1/13, 72/13, 116/13, 88/14, 14/16, 43/16, 39/17, 68/18, 79/19, 41/20, 8/21 и 28/22) не мијења се.

Премија за електричну енергију реализовану на тржишту или потрошњу за властите потребе, за произвођаче који су већ остварили право на ову премију, те референтна цијена по којој су произвођачи остварили дјелимично право на откуп или право на откуп електричне енергије у старим постројењима, усклађује се са овом одлуком на начин прописан чланом 29. и чланом 50. Правилника о подстицању.

На ову одлуку сагласност даје Влада Републике Српске.

Након прибављања сагласности Владе Републике Српске, одлука ће бити објављена у Службеном гласнику Републике Српске.

Број:

Датум: 7. јул 2022. године
Требиње

Предсједник

Владислав Владичић